

Mākslu izglītības kompetences centrs
"Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola"

Reģ. Nr. 3337303585, Krišjāņa Valdemāra iela 139, Rīga, LV-1013, tālr. 67360823, e-pasts: rdmv@rdmv.lv

APSTIPRINU

Mākslu izglītības kompetences centrs
"Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola"
direktors A.Līdaks
2023. gada 13. septembrī

VISPĀRĒJĀ INSTRUKCIJA Nr.3.1. PAR DROŠĪBU IZGLĪTOJAMIEM

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Instrukcija nosaka vispārējās darba aizsardzības prasības un pasākumus Mākslu izglītības kompetences centra „Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola” (turpmāk RDMV) izglītojamiem gan mācību laikā, gan ārpus tā.
- 1.2. Par šīs instrukcijas prasību ievērošanu atbild izglītojamais, kurš ir iepazīstināts ar instrukciju, par ko ir izdarīts ieraksts izglītojamo instruktāžas reģistrācijas žurnālā un tas apliecināts ar instruētāja un instruējamā parakstiem.
- 1.3. Izglītojamo pienākumi:
 - 1.3.1. ievērot instrukciju par drošību prasības;
 - 1.3.2. pakļauties pedagogu norādījumiem un aizrādījumiem;
 - 1.3.3. sekot savai un citu cilvēku drošībai.
- 1.4. Izglītojamiem aizliegts:
 - 1.4.1. rīkoties ar atklātu uguni RDMV telpās un teritorijā;
 - 1.4.2. smēķēt RDMV telpās un teritorijā, kā arī tuvāk nekā 10 metrus no tām;
 - 1.4.3. RDMV telpās un teritorijā lietot alkoholiskās, psihotropās vai narkotiskās vielas un atrasties to ietekmē.
- 1.5. Izglītojamo pienākums ir ievērot kārtību un tīrību gan mācību telpās, kabinetos, darbnīcās, gan koplietošanas telpās un dienesta viesnīcā.
- 1.6. Pārvietojoties ārpus ēkām, jāievēro Ceļu satiksmes noteikumi, skat. "Instrukciju par drošību ārpus stundu pasākumos".
- 1.7. Izglītojamie, kas pārkāpj šīs instrukcijas prasības, atkarībā no pārkāpuma sekām uzņemas disciplināro, administratīvo, materiālo vai kriminālatbildību.

2. Elektrodrošības prasības

- 2.1. Nedrīkst strādāt ar elektroierīcēm ar slapjām un mitrām rokām.
- 2.2. Ievērot visas brīdinājuma un drošības zīmes, kas izvietotas uz iekārtām.
- 2.3. Pirms lietošanas uzsākšanas, pārbaudīt nepieciešamo elektroierīču elektroizolācijas un slēdžu tehnisko stāvokli.
- 2.4. Stingri nostipriniet vada kontaktdakšu kontaktligzdā. Neslēdziet vairākus aparātus vienā un tajā pašā kontaktligzdā.

2.5. Aizliegts uzsākt darbu, ja:

- 2.5.1. konstatēti elektroierīču vadu izolācijas bojājumi;
- 2.5.2. noskaidrots, ka elektroiekārta nav saņemta;
- 2.5.3. ja elektroiekārta nav lietošanas kārtībā.

2.6. Aizliegts:

- 2.6.1. atslēgt elektroierīces no tīkla, raujot aiz vada;
- 2.6.2. Pārvietot elektroierīces, velkot tās aiz vada;
- 2.6.3. veikt jebkādu elektroierīču remontu.

2.7. **Strādājot ar elektriskajām sadzīves iekārtām:**

2.7.1. Mikroviļņu krāsns izmantošana:

- 2.7.1.1. pirms krāsns lietošanas, izlasiet (līdz galam) tās lietošanas instrukciju;
- 2.7.1.2. neizmantojiet mikroviļņu krāsni, ja tā ir bojāta;
- 2.7.1.3. nemēģiniet ieslēgt mikroviļņu krāsni ar atvērtām durvīm, jo mikroviļņi ir kaitīgi cilvēkam;
- 2.7.1.4. neatstājiet nekādus priekšmetus starp durvīm un krāsns priekšējo sienu. Sekojiet, lai tīrīšanas līdzeklis nesavāktos uz blīvētāja;
- 2.7.1.5. krāsns tehnisko apkopi var veikt tikai kvalificēts speciālists;
- 2.7.1.6. neieslēdziet mikroviļņu krāsni, ja tā ir tukša;
- 2.7.1.7. gatavojot ēdienu, neatstājiet krāsni bez uzraudzības;
- 2.7.1.8. ja parādās dūmi, uzreiz izslēdziet krāsni, bet nekādā gadījumā neatveriet durvis;
- 2.7.1.9. neizmantojiet mikroviļņu krāsni pārtikas glabāšanai, neatstājiet pārtiku uz ilgu laiku;
- 2.7.1.10. pēc gatavošanas trauki var būt karsti, esiet uzmanīgi;
- 2.7.1.11. visus piederumus, pirms lietošanas, ir jāpārbauda un jāpārlicinās, ka tos var izmantot mikroviļņu krāsnīs (nedrīkst izmantot priekšmetus ar metāliskām daļām).

2.7.2. Elektriskās tējkannas izmantošana:

- 2.7.2.1. neizmantojiet tējkannu ārpus telpām;
- 2.7.2.2. nedarbināt tējkannu uz slīpas virsmas;
- 2.7.2.3. nedarbināt un neturēt tējkannu uz grīdas;
- 2.7.2.4. nepārvietot tējkannu, kamēr tā ir ieslēgta;
- 2.7.2.5. kannu piepildīt ne tālāk kā līdz MAX atzīmei;
- 2.7.2.6. regulāri pārbaudiet strāvas vadu, tā spraudni un pašu ierīci, lai konstatētu vai tie nav bojāti. Ja atrod bojājumus, nekavējoties jāpārtrauc ierīces lietošana un tā jānodod remontam;
- 2.7.2.7. pirms iekārtas mazgāšanas, tā jāatvieno no elektriskā tīkla;
- 2.7.2.8. tējkanna izmantojama tikai ar komplektā iekļauto paliktņi;
- 2.7.2.9. jāpārlicinās, ka tējkanna ir izslēgta, pirms to noņemat no paliktņa.

2.8. Par novērotiem trūkumiem un bojājumiem ziņot pedagogam un, līdz to novēršanai, elektroierīci izmantot nedrīkst.

2.9. Pēc elektroierīču lietošanas beigām tās jāizrauj no kontaktligzdas.

3. Ugunsdrošības prasības

3.1. Izglītojamiem jāzina ugunsdzēsamo aparātu atrašanās vietas, tuvākās evakuācijas izejas.

3.2. Nedrīkst pieļaut aizdegšanos.

3.3. **Rīcība ugunsgrēka gadījumā:**

- 3.3.1. izdzirdot trauksmes sirēnas, evakuējas pa tuvāko evakuācijas izeju;

- 3.3.2. pulcējas Rīcības plānā noteiktajā vietā (Valdemāra ielā 139 – ietve pie Valdemāra ielas, Lāčplēša iela 55 – ietve pie Lāčplēša ielas, Ēveles ielā 2 – autostāvvietā, visur drošā attālumā no degšanas vietas);
- 3.3.3. ierodoties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, jāpakļaujas ugunsdzēsības dienesta atbildīgajai personai un jārikojas atbilstoši viņa norādījumiem;
- 3.3.4. ēkā atgriezties drīkst tikai pēc ugunsgrēka dzēsšanas atbildīgās personas atļaujas;
- 3.4. Ja ugunsgrēks ir spēcīgs, ar ātru izplatību, kā arī nav iespējams veikt pasākumus ugunsgrēka likvidēšanai, ir jāievēro nosacījumi, lai pasargātos no uguns:
- 3.4.1. nedrīkst krist panikā, jo objektīvs situācijas novērtējums un pareizas rīcības izvēle palielina iespējas izglābties;
- 3.4.2. pamanot, ka izcēlies ugunsgrēks, ir jārāpo uz telpas durvju pusi, necenšoties ņemt līdzī jebkādas lietas;
- 3.4.3. ja, pieskaroties durvīm, jūtams, ka tās ir karstas, tās nedrīkst vērt vaļā;
- 3.4.4. cik iespējams, jācenšas aizbāzt durvju spraugas, tādejādi samazinot dūmu ieplūšanu telpā;
- 3.4.5. ja telpa ir pilna ar dūmiem, jārāpo uz loga pusi un jācenšas to pavērt mazā spraugā. Nedrīkst vērt pogu pilnīgi vaļā, jo tas var palielināt dūmu ieplūšanu telpā;
- 3.4.6. jāpatveras zem loga, jo tādā veidā ir iespējams elpot svaigo gaisu, kas ieplūst pa atvērto logu;
- 3.4.7. ja atrodaties 1.stāvā un ir iespējams pa logu izkļūt ārā, tas ir jādara nekavējoties. Atrodoties 2.stāvā vai augstāk, izlēkšana pa logu ir jāatliek pēc iespējas ilgāk – tas jādara tikai galējas nepieciešamības apstākļos; vispirms jāgaida palīdzība;
- 3.4.8. par savu atrašanos telpā jādod ziņa apkārtējiem, pie loga vicinot drēbes vai radot troksni;
- 3.4.9. pārvietojoties pa piedūmotu telpu, jāaizklāj mute un deguns ar mitru auduma gabalu;
- 3.4.10. ja ir aizdegušās drēbes, nedrīkst krist panikā, bet ir jānoguļas uz grīdas vai zemes un jāvērtos jācenšas noslāpēt liesmas;
- 3.4.11. ja drēbes deg citam, tad jāpalīdz tās nodzēst;
- 3.4.12. kad ir nokļūts drošībā, jāzvina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, neuzskatot par pašsaprotamu, ka to jau ir izdarījis kāds cits;
- 3.4.13. ja iekšējās kāpnes ir liesmu pārņemtas, vai, ja tās ir stipri piedūmotas, tad jāorganizē cilvēku evakuācija caur logiem un balkoniem ar ugunsdzēsības un glābšanas kāpņu, pieslienamo un ugunsdzēsības izbīdāmo kāpņu palīdzību, kā arī, izmantojot glābšanās lūkas;
- 3.4.14. nokāpjot pa pieslienamajām kāpnēm, rokas jātur uz pakāpieniem, aptverot tos ar visu plaukstu. Lai izvairītos no galvas reiboņa, jāskatās tieši uz priekšu. Visos gadījumos, kad cilvēku glābšanu veic caur logiem, lodžijām vai balkoniem, visas durvis un neizmantojamie logi attiecīgajā telpā jāaizver, lai novērstu degšanu veicinošu velkmi un neļautu dūmiem izplatīties uz citām telpām.

4. Pirmā medicīniskā palīdzība

- 4.1. Pirmās medicīniskās palīdzības aptieciņas ir pieejamas pie izglītības programmu vadītājiem. Aptieciņās atrodas pārsienamie materiāli (marles, bintes, plāksteri).
- 4.2. Ja gūta trauma, vienmēr jāvēršas pie pedagoga un jāprasa palīdzība. Pedagoģs pieņem lēmumu par turpmāko rīcību.
- 4.3. Ja izglītojamam nepieciešami medikamenti, ar tiem sevi jānodrošina pašam. Visu veidu medikamenti jātur savā somā, tos nedrīkst nodot citiem izglītojamiem.

- 4.4. Ja ir kāda nopietna saslimšana, kas prasa īpašus medikamentus un, iespējams, ātru un konkrētu rīcību no apkārtējiem (piem., epilepsija, cukura diabēts utml.), par to jāinformē direktora vietnieks mācību darbā un programmas vadītājs, kas tālāk sniedz informāciju pedagogiem.
- 4.5. Ja notiek nelaimes gadījums un cietušajam nepieciešams sniegt medicīnisko palīdzību, jārikojas šādi:
 - 4.5.1. uzreiz jāinformē tuvāk esošais RDMV pedagogs/darbinieks par notikušo;
 - 4.5.2. ja tuvumā nav neviena RDMV pedagoga/darbinieka, sniegt palīdzību savu zināšanu līmenī un izsaukt neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālr.113.
 - 4.5.3. ja nav pārliecības par to, kā būtu jārikojas un kā iespējams sniegt palīdzību cietušajam, nekavējoties izsaukt neatliekamās palīdzības dienestu pa tālr.113, informēt tuvāko pedagogu/darbinieku;
- 4.6. Izsaucot neatliekamās palīdzības dienestu, svarīgi nosaukt precīzu atrašanās vietu (adresi), detalizēti izklāstīt notikuma apstākļus un aprakstīt cietušā traumas.
- 4.7. Kad neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests paziņo par brigādes izsūtīšanu uz notikuma vietu, jāpārliecinās, ka kāds (izglītojamais, pedagogs, darbinieks) sagaida brigādi pie ēkas ārpusē un pavada līdz notikuma vietai.

5. Prasības, strādājot ar gāzes plītīm

- 5.1. Strādājot ar gāzes plītīm, vienmēr jābūt īpaši piesardzīgiem.
- 5.2. Neatstāt darbojošos plīti bez uzraudzības!
- 5.3. Aizliegts:
 - 5.3.1. izmantot bojātu gāzes plīti (ja tai ir bojāts korpuss, jūtama gāzes smaka utml.);
 - 5.3.2. katlus, pannas no plīts noņemt, izmantojot dvieļus. Šim nolūkam ir jāizmanto speciālie virtuves cimdi.
- 5.4. Atcerieties, ka uz plīts esošie trauki ir karsti. Neņemt tos bez cimdiem.
- 5.5. Pēc plīts izmantošanas, jānoslēdz gāzes padeve, ievērojot secību: vispirms jānoslēdz gāzes vads/balons, pēc tam, kad plīts deglis ir izdedzis, tas jānoslēdz.
- 5.6. Ja, gatavojot ēdienu, ir stiprs piedūmojums, jāizvēdina telpas, atverot logu vai ieslēdzot piespiedu ventilāciju. Pametot telpu, logs jāaiztaisa, ventilācija jāizslēdz.